

Valtuustoaloite: Potilastietojärjestelmä Eskosta ei pidä luopua

Pohteen aluehallitus on tehnyt periaatepäätöksen Esko Systems Oy:n osakkeiden myynnistä sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmien hankinnan kilpailuttamisesta yhtenä kokonaisuutena. Käytännössä tämä tarkoittaa laajasti arvostetun Esko-potilastietojärjestelmän omistuksesta luopumista.

Eskon menettäminen markkinoille olisi suuri takaisku Pohteelle ja Pohteen ammattilaisille, jotka ovat tuoneet merkittävän panostuksen järjestelmän kehittämiseen koko sen 30-vuotisen historian ajan. Uutisen tultua julki monet Eskoa työssään käyttävät ovat kyseenalaistaneet myynnin järkevyyden ja useita kannanottoja Eskon puolesta on tullut päättäjille.

Käyttäjien ja kehittäjien tiivis yhteistyö on johtanut erittäin korkeaan, useissa tutkimuksissa todettuun käyttäjätyytyväisyyteen. Eskon myynnin jälkeen järjestelmän ympärille syntynyt käyttäjien, kehittäjien, omistajien ja tutkijoiden muodostama verkosto hajoaisi pysyvästi. Pörssiyhtiöt eivät pysty, eivätkä halua ylläpitää tällaista yhteiskehittämisen rakennetta. Esko Systems Oy on julkisrahoitteinen yhtiö - se toimii kustannustehokkaasti eikä tavoittele voittoa toiminnassaan.

Yhtiön myynti voittoa tavoittelevalle yhtiölle johtaa lähes väistämättä, Pohteen näkökulmasta, kustannusten nousuun ja Eskon hiipumiseen pois käytöstä jo ennen tavoitellun kymmenen vuoden sopimusajan päättymistä. Pohteen tavoitteleva kiinteä kustannustaso on mahdollista saavuttaa myös nykyisessä rakenteessa.

Myyntiä perustellaan sillä, että hyvinvointialueiden omistaman, voittoa tavoittelemattoman yhtiön mahdollisuudet kehittää palvelujaan ja laajentua ovat rajalliset, koska hankintalaki ja siihen vireillä olevat muutokset rajoittavat järjestelmän laajenemista muille hyvinvointialueille. Lisäksi epäillään Esko Systemsin resursseja riittämättömiksi kehittää järjestelmää tulevaisuudessa.

Nämä perustelut eivät ole uskottavia. Yhtiön kehittämisresurssit ovat riittävät nyt ja tulevaisuudessa, vaikka omistajia olisi vain nykyinen määrä. Markkinoilla toimivien yhtiöiden tuotekehitysresurssit eivät ole Esko Systemsin resursseja merkittävästi suuremmat. Lisäksi hyvä maine on houkutellut Esko Systemsille Suomen parhaimpia tietojärjestelmien kehittäjiä.

On todennäköistä, että hankinnasta valitetaan ja se päättyy markkinaoikeuden käsittelyyn. Jos kilpailutus on räätälöity siten, että vain Eskon nykyistä teknologiaa jatkava toimija voi voittaa, se saatetaan markkinaoikeudessa katsoa laittomaksi suorahankinnaksi tai kilpailua perusteettomasti rajoittavaksi. Tällöin Pohteen tietojärjestelmätoiminta voi ajautua kaaokseen vuosien ajaksi. Aiemmista kokemuksista tiedetään, että suunniteltukin potilastietojärjestelmän vaihto aiheuttaa suurta kuormitusta henkilökunnalle ja pitkäkestoisen toiminnan häiriötilan.

Eskon myyminen sisältää suuria riskejä niin kustannusten, potilasturvallisuuden kuin ammattilaisten tekemän työn näkökulmasta.

Näillä perusteilla Pohteen tulee luopua henkilökunnan veto- ja pitovoimaa heikentävästä ja tulevaisuuden tietojärjestelmätoimintaa riskeeraavasta Eskon myynnistä.

16.2.2026

Susa Vikeväkorva (vihr), Esa Aalto (vihr), Elisa Hallapuro (vihr), Miia Immonen (vihr), Mika Flöjt (vihr), Marika Koivuniemi (vihr), Anu Mattila (ps), Aleks Hintta (ps), Jouni Jussinniemi (vas)